

Gemeente Den Haag	
02/024003	21.12.99
02	72
16 AUG 2002	
naam:	afzender:
naam:	afzender:
:	dd.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college

front-office tel.

(070) 373 8022

uw kenmerk

bijlage(n)

onderwerp

ons kenmerk

datum

analyse regeerakkoord onderdeel SEZ/2002002933
modernisering arbeidsmarktbeleid Lbr. 02/108

16 augustus 2002

Samenvatting

Op 23 juli jl. heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een brief aan de nieuwe minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) geschreven. Doel van deze brief was vooral het agenderen van een aantal onderwerpen die voor gemeenten belangrijk zijn, met name ten behoeve van de uitwerking van het regeerakkoord. Per ledenbrief van 23 juli (lbr 02/113) hebben wij u een afschrift van deze brief gezonden, samen met de brieven aan alle andere ministers.

U kunt deze brief ook vinden op www.vngnet.nl.

In deze ledenbrief wordt nader ingegaan op de tekst van het regeerakkoord op het onderdeel 'modernisering arbeidsmarktbeleid' en het VNG-standpunt.

© VNG

Extra exemplaren van deze brief zijn te bestellen via bovengenoemd telefoonnummer tegen vergoeding van € 0,45 per pagina.
Kopieren t.b.v. intern gebruik door leden VNG is toegestaan.

Postbus 30435 2500 GK Den Haag

Nassaulaan 12 2514 J5 Den Haag Tel 070 373 83 93 Fax 070 363 56 82 www.vng.nl

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

front-office tel.

(070) 373 8022

uw kenmerk

ons kenmerk

SEZ/2002002933

Lbr. 02/108

bijlage(n)

datum

16 augustus 2002

Onderwerp

analyse regeerakkoord,
onderdeel modernisering
arbeidsmarktbeleid

Geacht college,

1. Inleiding

Op 23 juli jl. heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een brief aan de nieuwe minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) geschreven. Doel van deze brief was vooral het agenderen van een aantal onderwerpen die voor gemeenten belangrijk zijn, met name ten behoeve van de uitwerking van het regeerakkoord in een door de bewindslieden op te stellen beleidsdocument. U kunt deze brief vinden op www.vngnet.nl.

In deze ledenbrief wordt nader ingegaan op de tekst van het regeerakkoord op het onderdeel 'modernisering arbeidsmarktbeleid', de duidelijkheden en de onduidelijkheden en het VNG-standpunt, dat de grondslag vormt voor onze reactie aan de minister.

2. Tekst strategisch akkoord

In de afgelopen weken is ons gebleken dat er mede door berichtgeving in de media misverstanden kunnen zijn ontstaan over de exacte voornemens van het nieuwe kabinet. Om deze misverstanden zo veel mogelijk te voorkomen, volgt hierna de tekst uit het regeerakkoord ten aanzien van het onderdeel 'modernisering arbeidsmarktbeleid'.

Hoofdttekst Strategisch akkoord, onderdeel 'modernisering arbeidsmarktbeleid' (letterlijke tekst)

'Om te voorkomen dat mensen van een uitkering afhankelijk worden en om ze te stimuleren tot arbeid wordt het arbeidsmarktbeleid vergaand gemoderniseerd. Dit houdt in:

- meer ruimte voor gemeenten om werkzoekenden op persoonsgerichte wijze te begeleiden;
- meer aandacht voor het bevorderen van het aanbod van arbeid in plaats van het bevorderen van de vraag naar arbeid.

Gemeenten en uitvoeringsorganisaties krijgen de verantwoordelijkheid, de ruimte en de middelen voor het voeren van een activerend reïntegratiebeleid. Er komt één ongedifferentieerd, flexibel vrij besteedbaar reïntegratiebudget. Zo kan optimaal maatwerk worden geleverd. De inzet van ID-banen (In- en Doorstroombanen) voor maatschappelijke dienstverlening blijft binnen het beschikbare budget mogelijk. Gemeenten kunnen indien gewenst ook Wsw-plaatsen inkopen. Met de uitvoeringsorganisaties zullen prestatie-afspraken worden gemaakt. Het financiële belang en de prikkel voor gemeenten om mensen uit de bijstand te halen worden maximaal. Zo wordt een solide basis gelegd onder een activerend beleid op afstand van het Rijk.

Op deze basis is het ook verantwoord om op het geheel van de huidige reïntegratiebudgetten een besparing van € 850 miljoen in te boeken. In de fiscaliteit wordt de afdrachtvermindering voor werkgevers voor werknemers met lage lonen (de zogenaamde SPAK) in vier stappen gefaseerd afgebouwd en de afdrachtvermindering voor langdurig werklozen (VLW) afgeschaft. Hiertegenover staat een verhoging van de arbeidskorting voor werkenden.

Bijlage strategisch akkoord

Uit de bijlage bij het akkoord valt af te leiden dat de totale bezuiniging op de reïntegratiebudgetten van € 850 miljoen in 2005 gerealiseerd moet zijn. In 2003 en 2004 is respectievelijk € 650 en € 750 miljoen ingeboekt.

In relatie tot de 100% budgettering van de bijstand wordt in 2004 € 150 miljoen als besparing ingeboekt, in 2005 oplopend tot € 200 miljoen en in 2006 € 250 miljoen.

3. Duidelijk/nog onduidelijk

Duidelijk zijn de voornemens om te komen tot:

- één ongedifferentieerd, flexibel, vrij besteedbaar reïntegratiebudget;
- een besparing op het geheel van de reïntegratiebudgetten, te beginnen van € 650 miljoen in 2003 en oplopend tot € 850 miljoen in 2005;
- budgettering van de bijstand voor 100%;
- een besparing op het macrobudget van de bijstand, te beginnen in 2003 van € 150 miljoen, oplopend tot € 250 miljoen in 2005;

Onduidelijk is nog:

- de samenstelling van het ene ongedifferentieerde reïntegratiebudget en de ingangsdatum daarvan;
- de toerekening van de aangekondigde bezuinigingen op de huidige reïntegratiebudgetten;
- de mate waarin op de huidige budgetten van de Wet inschakeling werkzoekenden (WTW) en ID-banen gekort zal worden;
- de wijze waarop aan de 100% budgettering van de bijstand vorm zal worden gegeven.

Het is ons bekend dat op het ministerie nadere voorstellen worden ontwikkeld die deze onduidelijkheden weg moeten nemen. Wij zijn daar niet bij betrokken. Tot het moment dat de bewindslieden hier hun goedkeuring aan hebben gehecht, is nog niets definitiefs over deze voorstellen te zeggen. Wij houden er echter rekening mee dat, gelet op het gemeentelijk aandeel binnen de totale reïntegratiemiddelen, een aanzienlijk deel van de voorgenomen bezuinigingen op dit onderdeel ten koste zal gaan van de gemeentelijke middelen.

4. Standpunt VNG

Wij hebben ervoor gekozen om – ondanks de forse bedreigingen voor het gemeentelijk arbeidsmarkt- en activeringsbeleid – het overleg met het kabinet aan te gaan. Immers, op zich biedt de structuur van een breed reïntegratiefonds kansen die jarenlang nagestreefd zijn. De algemene omschrijving van het kabinetsvoornemen biedt in elk geval ruimte voor nader overleg en een eigen inbreng.

Het regeerakkoord spreekt over één ongedifferentieerd, vrij besteedbaar reïntegratiebudget. Wij stellen ons op het standpunt dat deze passages impliceren dat de WTW en de ID-regeling op enig moment (mogelijkster al per 1 januari 2004) zullen ophouden te bestaan. In de plaats daarvan komt er één ontschot, vrij inzetbaar reïntegratiebudget. Daarbinnen kunnen gemeenten alle middelen en instrumenten inzetten die zij noodzakelijk achten. Met dat budget blijft het ook mogelijk om naar eigen inzicht van de gemeente gesubsidieerde banen te creëren, vergelijkbaar met de huidige ID-banen, WTW-dienstbetrekkingen of WTW-werkervaringsplaatsen. Het spectrum van functies zoals die nu mogelijk zijn, wordt niet beperkt.

De in het regeerakkoord aangekondigde bezuinigingen geven aanleiding tot ernstige zorgen. Indien de verwachting juist is dat een belangrijk deel van de bezuinigingen op de gemeentelijke reïntegratiemiddelen gerealiseerd moet worden, zou dat als consequentie kunnen hebben dat het huidige totale budget, dat gemoeid is met ID-banen, WTW- dienstbetrekkingen, WTW-werkervaringsplaatsen en scholing en activering, met eenderde ingekrompen moet worden. Dat zou echter leiden tot een daling van de gemeentelijke budgetten, terwijl verwacht wordt dat gemeentelijke reïntegratietaken (structureel) zullen toenemen tengevolge van de verwachte verslechterende economische omstandigheden en de aanpassing van de WAO- en WW-criteria.

Zelfs als de totale financiële implicaties voor gemeenten door de werking van de huidige systematiek van het FWI binnen aanvaardbare grenzen kunnen blijven, zijn de maatschappelijke consequenties groot. Ambities van gemeenten om zo veel mogelijk burgers te laten reïntegreren of participeren worden zo onmogelijk gemaakt. Wij achten dat zeer onwenselijk.

Klaarblijkelijk is voorondersteld dat deregulering efficiencywinst zal opleveren. Het is echter

onmogelijk om in de periode tussen het verschijnen van de nadere voorstellen (naar verwachting in augustus of september 2002) en 1 januari 2003 de regelgeving zodanig gewijzigd te hebben, dat dan al een breed, regelvrij reïntegratiebudget ontstaan is of dat betekenisvolle stappen in die richting zijn gezet. Indien al in de toekomst enige efficiencywinst geboekt kan worden door een breed budget, dan kan die niet reeds in 2003 gebruikt worden als motief voor bezuinigingen.

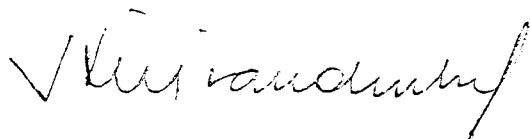
Verdergaande en wellicht maximale budgettering van de bijstandslasten kan voor gemeenten grote gevolgen hebben, die zo kort na de invoering van het FWI – zonder dat een evaluatie heeft plaatsgevonden – nog niet geheel te overzien zijn. Wij zullen in het overleg daarom de noodzaak benadrukken van een grondige analyse van de gevolgen van een verdergaande budgettering, naast de noodzaak tot maximale deregulering en een voldoende omvang van de gemeentelijke reïntegratiemiddelen. De voorgenomen bezuinigingen op de reïntegratiemiddelen, die ertoe zouden kunnen leiden dat de gemeentelijke reïntegratiemogelijkheden drastisch beperkt worden, zien wij als een belangrijk knelpunt voor een overleg hierover.

5. Vervolg

Wij verwachten begin september voor de eerst keer overleg te voeren met de bewindslieden van SZW. Wij hopen dan van de bewindslieden meer duidelijkheid te krijgen en hun ervan te kunnen overtuigen dat een bezuiniging zoals die zich nu mogelijk aftekent, desastreuze gevolgen heeft voor het gemeentelijk arbeidsmarkt- en activeringsbeleid, en onder die omstandigheden een vruchtbaar overleg over stappen in de richting van verdergaande budgettering van de financiering van de bijstand niet gevoerd kan worden. Indien die duidelijkheid dan nog niet geboden kan worden, maar pas op prinsjesdag, dan zullen de onderhandelingen daarna starten.

Deze ledenbrief vindt u ook op web.vngnet.nl, en voor niet-GemNetabonnees op www.vngnet.nl. Zoek onder VNG Documenten en kies Ledenbrieven.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

prof. dr. J.Th.J. van den Berg,
voorzitter directieraad